

Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry:n XXVI liittokokous, Paasitorni, Helsinki

Pj. Heidi Niemisen avauspuhe

Hyvät liittokokousedustajat, arvoisat kutsuvieraat!

Toivotan teidät tervetulleeksi Posti- ja logistiikka-alan unioni PAUn liittokokoukseen.

Todennäköisesti ensimmäistä kertaa liiton historiassa liittokokous avataan kahteen kertaan.

Ensimmäiset lyhyet avauspuheet lausuin reilu kaksi kuukautta sitten, toinen päivä kesäkuuta (2.6.2021), kun lähes kaikki teistä kokousedustajista oli etäyhteyksien päässä. Tuossa kesäkuun kokouksessa teimme päätöksen keskeyttää liittokokous ensimmäisten kokoukkohtien jälkeen ja päätimme jatkaa sitä tänään 11. päivä elokuuta. Toiveissa oli, että koronatilanne olisi nyt parempi kuin kaksi kuukautta sitten. Ei ole. Ennustaminen ei ole helppoa. Sen toki osasimme ennustaa, että ainakin rokotustilanne edistyy kahdessa kuukaudessa ison harppauksen.

Neljä vuotta meni nopeasti. Kesäkuussa 2017 puhuimme edellisessä liittokokouksessamme paljon muun muassa päällä olevasta postialan murroksesta ja alan työpaikkojen rajusta vähenemisestä, yt-neuvotteluista, työehtosopimusneuvotteluista, postilakiin esitetyistä muutoksista ja liiton tulevaisuudesta. Huonoista ennustajanlahjoista huolimatta veikkaan, että noista samoista aiheista käytetään monta puheenvuoroa myös tässä kokouksessa.

Postialan murroksen näkyvin ja tuntuvian asia työntekijöille on alan työpaikkojen nopea vähentyminen. Tässä kokouksessa ei ole montaa henkilöä, joka ei ole viimeisten vuosien aikana ollut joko yt-neuvotteluiden kohderyhmässä tai työntekijöiden edustajana yt-pöydässä. Isolla osalla näitä tilanteita on ollut useita. Työkavereita on lähtenyt niin yt-neuvotteluiden lopputuloksena kuin muutenkin. Jos jotain positiivista tästä asiasta voi sanoa, niin sen, että vapaaehtoisia alan vaihtajia on ollut paljon, joten satoja irtisanomisia on sitä kautta saatu vältettyä. Toki suuri vapaaehtoisten lähtijöiden määrä kertoo myös alalla koetusta epävarmuudesta ja tarpeesta etsiä varmempi elanto jostain muualta. Jos tuleville vuosille saisi esittää toiveen, niin alan työntekijöiden epävarmuuden poistaminen olisi listan kärkipäässä...

Jos epävarmuus on leimannut postialaa viime vuosina niin nyt näyttäisi leijailevan isoja kysymysmerkkejä työmarkkinatoiminnan yllä ainakin Metsä- ja Teknologiateollisuudessa. Toki olemme omat vaikeat hetkemme eläneet myös työehtosopimustoiminnan osalta, mutta toisin kuin näillä äsken mainituilla aloilla, meillä tuntuisi nyt olevan työehtoneuvotteluiden osalta hieman seesteisempää. Kahden sopimusalan osalta saavutettiin neuvottelutulokset ennen juhannusta ja tässä kokouksessa huomenna valittava uusi liiton hallitus käsittelee nuo neuvottelutulokset ensi viikolla. Neuvottelutulosten sisältöä en ajatellut alkaa avajaispuheessa käymään laajasti läpi, mutta sen verran totean, että pitkät sopimusratkaisut antavat molemmille osapuolille työrauhaa ja turvaa työehtojen pysyvyyteen. Uskon, että tämä on kaikille osapuolille hyvä ja oikea ratkaisu.

Moni on sanonut, että isojen erimielisyyksien jälkeen ei ole helppoa palata sopimuspöytä. Itse koen tuon toisin. Ammatikseen neuvottelevien pitää osata mennä eteenpäin vaikeiden aikojen jälkeen. Paljon enemmän aikaa ottaa luottamuksen ja hyvän hengen uudelleenrakentaminen työpaikkatasolla. Siellä ristiriitojen aiheuttamat haavat ovat selkeästi syvemmät.

Osana SAK-laista liittoperhettä, ensi syksyn ja talven työmarkkinakierros vaikuttaa toki meihinkin. Solidaarisuus on ammattiyhdistysliikkeen perusta ja uskallan sanoa kaikkien SAK-liittojen seuraavan tulevaa työmarkkinakierrosta erityisen tarkasti. Kriisiytyvä työmarkkinajärjestelmä on ollut myös osaltaan vaikuttamassa siihen, että kuljetusalojen ammattiliitot yli keskusjärjestörakenteen ovat käynnistäneet aktiivisen yhteistyön, jotta meillä on keskinäinen tiedonkulku hyvällä tasolla toistemme ajankohtaisesta työmarkkinatilanteesta.

Neljä vuotta sitten, liittokokouksemme alla, edellinen maan hallitus esitti isoja muutoksia postilakiin. Postilain muuttamissykli näyttäisi olevan noin neljä - viisi vuotta, koska taas ollaan lakia muuttamassa nykyisen hallituksen toimesta. Noin vuosi sitten valtiosihteerien postityöryhmä päätyi esittämään, että viisipäiväisestä jakelusta ja keräilystä tulisi siirtyä kolmipäiväiseen jakeluun ja keräilyyn. Samanaikaisesti tämän muutoksen kanssa on tarkoitus ottaa käyttöön meidänkin kannattama määräaikainen tiedonvälitystuki. Esitys siirtymisestä kolmipäiväiseen jakeluun ja keräilyyn on selkeä heikennys niin postinsaajille kuin postinlähettäjäille nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna. Kolmipäiväinen jakelu on myös esitetystä lainsäädäntömuutoksista selkeästi isoin asia alan henkilöstön kannalta. Valtiosihteeriryhmä kirjasikin, että ”Postin sisällä muutoksen toteuttaminen kolmipäiväiseksi jakeluksi tulee tehdä aktiivisessa vuoropuhelussa henkilöstön kanssa. Henkilöstövoimavarojen muutokset tulee tehdä hallitusti ja osaavan henkilöstön riittävyys ja työssäjaksaminen turvaten. Postin edellytetään toimivan yhteiskuntavastuullisesti...”.

Vaikka PAU omassa lausunnossaan korosti viisipäiväisen jakelun tarvetta, on poliittinen realismi se, että eduskunta tulee hyväksymään postilakiin kolmipäiväisen jakelun ja keräilyn. Tämän toteuttamiseksi on Postin ja PAUn välillä käyty valtiosihteerityöryhmän edellyttämää aktiivista vuoropuhelua ja olemme sopineet yrityksen ja liiton välillä kolmipäiväiseen jakelun toteuttamisen mahdollistamat jakelumallien kuvaukset sekä niihin liittyvät työehtosopimusmuutokset, jotka ovat osa kesäkuussa saavutettua viestinvälitys- ja logistiikka-alan työehtosopimuksen neuvottelutulosta. Kolmipäiväinen jakelu väistämättä vähentää postityötä entisestään, mutta yhdessä sovitut jakelumallit pohjautuvat sille, että postityö suunnitellaan tehtäväksi pääsääntöisesti kokoaikatyönä. Matalapalkka-alalla osa-aikainen työ ei elätä, joten kokoaikainen työ on edellytys sille, että alalla on myös jatkossa osaavaa ja sitoutunutta henkilöstöä.

Hallituksen esitys postilaista annettaneen eduskunnalle syksyn aikana. Se miten postilain muutos tullaan eduskunnan toimesta toteuttamaan, ratkaisee sen, pysyykö alalla osaavaa henkilöstöä tuottamassa luotettavia postipalveluita. Lainsäätäjiltä odotamme, että yrityksen ja henkilöstön välillä löydetty ratkaisu kolmipäiväisen jakelun toteuttamisesta siten, että se turvaa kokoaikaisen työn parhaalla mahdollisella tavalla, otetaan lainvalmistelussa ja -käsittelyssä huomioon.

Ja koska kolmipäiväinen jakelu tulee vähentämään postityötä entisestään, alan työntekijöiden uudelleenkouluttamisen ja uudelleentyöllistymisen mahdollisesti vuosikymmenten pituisen postiuran jälkeen toivomme olevan myös valtion intressissä.

Lainmuutoksen onnistuminen on jokaisen postialalla työskentelevän toive, koska alan työpaikat säilyvät vain siinä tapauksessa, että postin lähettäjä ja vastaanottaja-asiakkaat voivat luottaa postipalveluiden laatuun. Kansainväliset esimerkit osoittavat postipalveluiden epäluotettavuuden romahduttavan postipalveluiden käyttämisen.

Hyvät liittokokousedustajat. Edellisessä liittokokouksessa saimme teiltä tehtävän tuoda tämän liittokokouskauden aikana päätettäväksi liiton tulevan rakenteen. Pohdimme edellisessä kokouksessa jatkoa itsenäisenä liittona, mahdollista liittofuusiota, yhteisöjäsenyyttä ja monia muita vaihtoehtoja. Erilaisten selvitysten jälkeen ratkaisumme oli yksimielinen: PAU halusi olla mukana perustamassa Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT:n, Suomen Merimies-Unioni SMU:n ja Rautatiealan unioni RAU:n kanssa Kuljetusliitot KL ry:n. Perustamisasiakirjat allekirjoitettiin 24.5.2018. KL perustettiin edistämään ja kehittämään liittojen keskinäistä yhteistoimintaa ja tehostamaan kaikin mahdollisin tavoin niiden itsenäisesti harjoittamaa edunvalvonta- ja sopimustoimintaa. Järjestön tarkoitus on vahvistaa liittojen välillä jo pitkään voimassa ollutta sopimusta liittojen keskinäisestä tuesta. Liitot tukevat työehtosopimuskierroksilla toisiaan siten, että kullakin liitolla on mahdollisuus saada neuvottelukierrokselta vähintään yleisen linjan mukainen työehtosopimusratkaisu.

PAU on erittäin tyytyväinen kuljetusliittoyhteistyöhön ja uskomme, että yhteistyömme syvenee ja laajenee tulevina vuosina. Kuljetusliitot KL on toivottavasti tulevaisuudessa useammankin kuin nykyisten neljän liiton yhteenliittymä.

Hyvät liittokokousedustajat. Kuluneen liittokokouskauden aikana joukostamme on jälleen poistunut monia meille rakkaita ja tärkeitä ystäviä, joiden panos liiton toiminnassa ja jäsenten edunvalvonnassa on ollut merkittävä. Vietämme nyt hiljaisen hetken poistuneiden ystäviemme muistoksi.

Kiitos.

Hyvät liittokokousedustajat. Näillä sanoilla totean Posti- ja logistiikka-alan unionin kahdennenkymmenennen kuudennen (26) liittokokouksen avatuksi. Pidetään paljon puheita, tehdään hyviä päätöksiä ja muistetaan koko ajan toimia vastuullisesti sekä terveysturvallisuus huomioiden. Kiitos.